

การจัดการดิน หลังน้ำท่วมในพื้นที่ ปลูกผัก

น้ำท่วมเป็นภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในภาคต่างๆ ของประเทศไทย บางพื้นที่เกิดขึ้นบ่อย แต่บางพื้นที่ก็เกิดขึ้นนานๆ ครั้ง สภาพพื้นที่การเกษตรที่เกิดน้ำท่วม ผิวน้ำดินจะถูกชะล้างและมีตะกอนดินขนาดเล็กที่ถูกพัดพามากับน้ำตกทับถมอยู่บริเวณผิวดินและอุดตามช่องว่างในดิน ทำให้ดินมีปัญหาการระบายน้ำและอากาศ

พื้นที่ที่ต้องการปลูกผักในช่วงฤดูฝน

๑. พื้นที่ที่เป็นที่ลุ่มต่ำ ปล่อยให้น้ำลดจนเห็นผิวน้ำดินก่อน จึงหว่านปุ๋ยหรือปุ๋ยมาร์ล หรือหินปูนฝุ่นในอัตรา ๒๐๐-๕๐๐ กก.ต่อไร่ ทันทีขณะที่ดินยังมีความชื้นจะช่วยให้ปุ๋ยออกฤทธิ์ได้ดีขึ้น การใส่ปุ๋ยจะช่วยฆ่าเชื้อโรคในดิน

๒. ทำการเตรียมดิน ด้วยไถพรวน ๒ และไถพรวน ๓ หรือรถไถเดินตามขนาดเล็กและยกร่องปลูก โดยขนาดของแปลงขึ้นกับชนิดของผักที่ปลูก

๓. ใส่สารเร่งซูเปอร์ พด.๓ ที่ขยายในกองปุ๋ยหมักอัตรา ๑๐๐ กก.ต่อไร่ ใส่ระหว่างแถวก่อนปลูกผักเพื่อทำลายหรือควบคุมเชื้อสาเหตุโรคพืช เช่นโรครากเน่าโคนเน่า

๔. สำหรับพื้นที่ที่ค่อนข้างเป็นที่ดอนแต่เกิดน้ำท่วมเป็นครั้งคราว ก็แบ่งเป็นแปลงย่อยขนาดแปลงก็แล้วแต่ว่าจะปลูกผักชนิดใด

พื้นที่ที่ต้องการปลูกผักในช่วงฤดูแล้ง

พื้นที่ที่ปลูกผักในช่วงฤดูแล้ง ให้โรยปุ๋ยขาวทิ้งไว้ประมาณ ๑๐ วันหลังน้ำลด ขณะดินยังมีความชื้น แล้ว **หว่านเมล็ดพืชตระกูลถั่วชนิดโคชนิดหนึ่ง** เช่น ถั่วพุ่ม ฝักทอง ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว ในอัตราเมล็ด ๔-๑๐ กก./ไร่ และเมื่อเริ่มออกดอกก็**ทำการไถกลบ** ส่วนถั่วเขียวสามารถเก็บเมล็ดขายได้ หลังจากนั้นจึงไถกลบเศษซากพืชลงดิน ซึ่งพืชตระกูลถั่วจะช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินที่ค่อนข้างแน่นทึบ และยังช่วยให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น หลังไถกลบ ๑๕-๒๐ วันก็สามารถ**เตรียมแปลงปลูกผักในหน้าแล้ง**ได้ทันที

การใช้ปุ๋ยในพืชผัก

โดยทั่วไปจะใช้ปุ๋ยหมักที่หมักโดยใช้**สารเร่งซูเปอร์ พด.1** ใส่รองพื้นหรือรองก้นหลุม ถ้าสามารถจัดหาหรือทำใช้ได้ทันการปลูก แต่ถ้าไม่มีปุ๋ยหมักก็แนะนำให้ใช้ปุ๋ยคอกใส่ตอนเตรียมดินก่อนปลูก ปุ๋ยคอกแห้งใช้อัตรา ๑-๓ ตันต่อไร่ เมื่อผักเริ่มเจริญเติบโตจึงใช้น้ำหมักชีวภาพที่ใช้**สารเร่งซูเปอร์ พด.๒** ซึ่งเกษตรกรสามารถทำได้เองโดยขอสารเร่งซูเปอร์ พด.๒ ได้ที่สถานีพัฒนาที่ดินใกล้บ้าน หรืออาจจะรวมกลุ่มกันทำก็ได้ การทำน้ำหมักชีวภาพใช้เวลาอย่างน้อย ๗ วัน ก็สามารถนำไปใช้ได้ การหมักน้ำหมักชีวภาพยี่งนานยิ่งดี ให้ฉีดพ่นหรือรดลงดินอัตราน้ำหมัก ๑ ลิตร เจือจางด้วยน้ำ ๑,๐๐๐ ลิตร ในพื้นที่ ๑๐ ไร่ การ**ใช้ปุ๋ยเคมี**ในพืชผักสามารถใช้ในอัตราลดลงได้ร้อยละ ๑๐ เมื่อใช้ร่วมกับน้ำหมักชีวภาพ และการใช้ร่วมกับพืชปุ๋ยสดก็สามารถลดอัตราปุ๋ยเคมีลงได้มากกว่าร้อยละ ๒๐

การเลือกชนิดของพืชผักที่ปลูก

ควรเลือกให้เหมาะสมกับสภาพอากาศ โดยพื้นที่หลังน้ำลดยังอยู่ในช่วงฤดูฝน ก็ควรเลือกผักที่เหมาะสมกับช่วงฤดูฝน เมื่อเข้าฤดูแล้งก็เลือกผักที่เหมาะสมสำหรับช่วงฤดูแล้ง แนะนำให้ปลูกผักหลายๆ ชนิด เพื่อลดความเสี่ยงในด้านราคาและการบริโภค ถ้าปลูกผักชนิดเดียวกันจะ

เก็บเกี่ยวเวลาเดียวกัน ราคาขายจะต่ำ และถ้าเกิดโรคในแปลงที่เกิดกับผักบางชนิด ก็ยังมีรายได้จากผักชนิดอื่นๆ ที่ไม่เป็นโรคได้ นอกจากนี้ควรดูราคาในท้องตลาดว่าผักชนิดใดราคาสูงในช่วงใดเพื่อวางแผนการปลูกและเก็บเกี่ยวในช่วงที่ผักได้ราคาดี

ตารางที่ ๑ การใช้ปุ๋ยเคมีและช่วงเวลาปลูกที่เหมาะสมกับพืชผักชนิดต่างๆ

ช่วงเวลา	ชนิดพืช	อัตราการใช้ปุ๋ยเคมี
ส.ค.-ต.ค.	ผักกาดขาว	สูตร ๒๐-๑๐-๑๐ อัตรา ๘๐-๑๕๐ กก./ไร่
	กวางตุ้ง	สูตร ๑๒-๘-๘ อัตรา ๕๐-๑๐๐ กก./ไร่
	ผักกาดหอม	สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ (พันธุ์ใบ) สูตร ๑๓-๑๓-๑๓ (พันธุ์ห่อหัว) อัตรา ๓๐-๕๐ กก./ไร่
	ผักบุ้งจีน	สูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๕๐ กก./ไร่ ยูเรีย ๑๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร
	พริกชี้ฟ้า	สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตราหนึ่งช้อนแกงต่อดัน
	พริกชี้หนู	สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕-๓๐ กก./ไร่ ดินเหนียว สูตร ๑๕-๑๐-๑๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่ ดินร่วน และดินทราย
	คะน้า	สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ๑ กำมือ/ตารางเมตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๔-๑๔-๒๑ หรือ สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑๐๐-๑๕๐ กก./ไร่
พ.ย.-ม.ค.	คื่นฉ่าย	สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ๑ กำมือ/ตารางเมตร สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๔-๑๔-๒๑ หรือ
	กะหล่ำปลี	สูตร ๑๕- ๑๕-๑๕ อัตรา ๕๐-๑๐๐ กก./ไร่
	กะหล่ำดอก	สูตร ๑๔-๑๔-๒๑ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๕๐-๑๐๐ กก./ไร่
	มะเขือเทศ	สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑๐๐ กก./ไร่
	หอมแบ่ง	ก่อนปลูกใช้ สูตร ๑๖-๑๐-๑๐ หวานอัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่ หลังปลูกใช้ สูตร ๑๖-๑๐-๑๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่
กระเทียม	สูตร ๑๕-๑๐-๑๐ อัตรา ๘๐ กก./ไร่ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๕๐ กก./ไร่ และยูเรีย อัตรา ๑๐ กก./ไร่	

การจัดการดิน หลังน้ำท่วมในพื้นที่ ปลูกผัก

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

• สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน โทร ๐-๒๕๖๑-๔๕๑๖ • สำนักเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน โทร ๐-๒๕๖๑-๐๖๗๙ • กรมพัฒนาที่ดิน โทร ๑๗๖๐

จัดทำโดย

กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

www.ldd.go.th